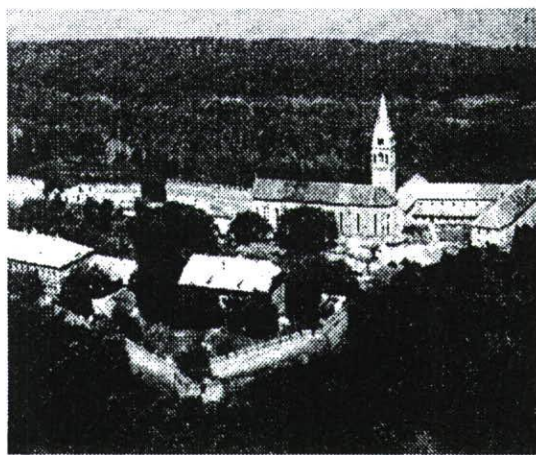

Domovina ijaspora

Hrvatska Akademija
Ogranak Matice hrvatske • Basel
Naklada D d.o.o. • Zagreb
Vukovarska bratovština • Trogir

Stari grad Ilok, Srijem

U OVOM BROJU: Ministarstvo za Hrvate izvan
domovine • "Bljesak" Hrvatske vojske u
zapadnoj Slavoniji • Izbor Miss
iseljeničtva u Buchsu

SLIKARSTVO

Od Martinca i Čazme do Vaduza i Bordeauxa

Kada jednom u svojstvu ljubitelja dobrog vina budete preturali police dućana u kojemu se obično snabdjevate potražite Joli Vie, Bordeaux AC 1990. Ima više razloga tomu. Jedan neka svakako bude etiketa - rad hrvatskog slikara Vlade Franjevića. I eto još jedne zanimljivosti iz slikareva života: promičba Hrvatske preko čuvenih francuskih vina.

Za početak nekoliko detalja iz života **Vlade Franjevića**: rođen 4. kolovoza 1963. godine u Martincu pokraj Čazme, Hrvatska; školovao se u Čazmi i Bjelovaru, a **Školu primijenjenih umjetnosti** završio u Zagrebu 1984; radio prvo kao pismoslikar, potom kao restaurator pri *Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zavidu za restauriranje umjetnina*; pridonijeo pripremanju čuvene izložbe **Pavlinске umjetnosti** u Zagrebu; jedno vrijeme živio u Švicarskoj, a od 1993. godine u domovini svoje velike ljubavi, supruge **Yvonne**, Kneževini Lichtenstein. S ponosom ističe uspjele izložbe u galeriji **Macelleria d'Arte** u St. Gallenu, **Galerie de la Cathedrala** u Monacu i u Ženevi na **EUROP ART '92**.

Na svoj umjetnički način borbe pripomaže promičbi svoje domovine Hrvatske: premijeru Kneževine Lichtenstein **dr. Mariu Fricku** dariva u ime hrvatske zajednice svoje slike, a u znak zahvalnosti za velikodušnu pomoć koju je Lichtenstein uputio u Hrvatsku.

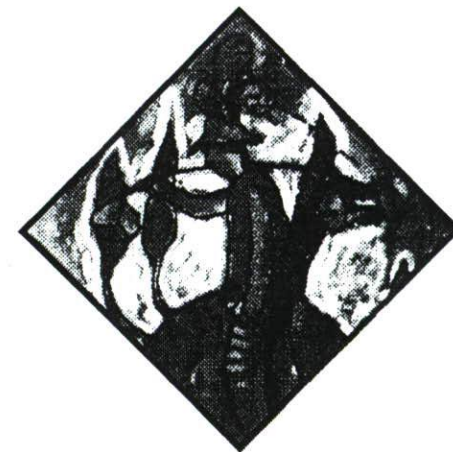
Rado izlaze s drugim umjetnicima. Prije godinu dana je, u suradnji s akademiskim slikarom **Zdravkom Đerekom** iz Labina, postavio zajedničku izložbu pod nazivom "**Wir**" (**Mi**) otvorenju koje su prisustvovali mnogi uglednici od koji ističemo konzula Republike Hrvatske u Zürichu **g. Ranka Vilovića**. Tim povodom oba slikara primljena su u audijenciju kod **Kneginje Marie von und zu Lichtenstein**. Posjet je posebno značajan već i time što je Kneginja predsjednica **Crvenog križa** i ve-

likim je donacijama pomogla Hrvatsku. U svoje ime a u znak zahvalnosti ua pomoć Hrvatskoj slikar **Đerek** je tom prigodom darovao Kneginji svoju sliku "**Romanca**".

Uvijek je spreman na suradnju i ne zaboravlja ljude koji su mu pomogli. Za **Hrvatsku katoličku misiju** u St. Gallenu koju vodi njegov prijatelj i podupiratelj **fra Milan Lončar** izradio je idejno rješenje barjaka "**Majka Božja**

kraljica Hrvata". Velika mu je želja otvoriti u Švicarskoj galeriju u kojoj će predstavljati hrvatske likovne umjetnike. Time bi drugima olakšao put koji sam teško utire.

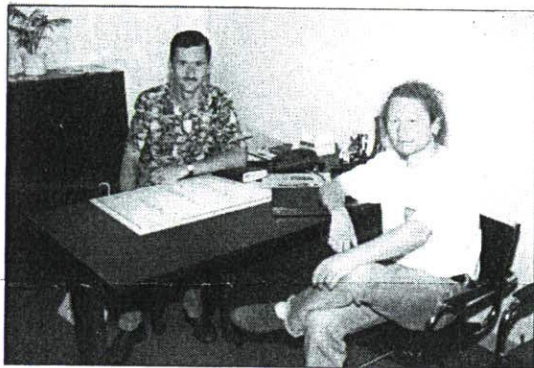
Vlado Franjević: Siromah, acryl, 50x50

VLADO FRANJEVIĆ - SLIKAR I PJESNIK

HRVATSKA JE UVIJEK PRVA

Prošlog je tjedna nekoliko poslovno-privatnih dana u Bjelovaru proveo mladi, hrvatski umjetnik čije je ime vjerojatno poznatije u europskim likovnim krugovima negoli ovdje kod nas. Zahvaljujući ljubaznosti Dražena Pavličića, direktora bjelovarske filijale štedionice "Kaptol" omogućen nam je razgovor sa Vladom Franjevićem. Bilo bi upečatljivije pogledati izložene njegove radove, no dok se i to ne ostvari ostanimo samo na riječima.

Vlado Franjević odrastao je u Martincu pokraj Čazme. U Bjelovaru je pohađao treći razred srednje škole u matematičko-informatičkom usmjerenju. Za njegovu umjetničku dušu bio je to potpuno pogrešan izbor, no zato je sebe našao na tečaju konstruktivnog crtanja i portretiranja pod vodstvom akademskog slikara Dubravka Adamovića, kao i kasnije u zagrebačkoj školi za primijenjene umjetnosti na odjelu slikarstva. Po završenom obrazovanju radio je kao pismoslikar, pa restaurator pri Zavodu za restauraciju umjetnina na HAZU. Krajem osamdesetih životni ga putevi odvođe u Europu gdje

pokušava ispuniti svoje snove da bude glumcem ili glazbenikom. Ipak najviše je slikar i poeta i u tome najuspješniji. Danas živi u kneževini Licheinstein u kojoj ima svoje porodično i umjetničko mjesto. Zajedno sa suprugom vodi umjetničku galeriju. Nakon samo nekoliko godina provedenih u inozemstvu ima iza sebe niz izložaba radova i to od Ženeve, Monaca do Vaduza. Primila ga je i licheinstenska kneginja, a prva umjetnička šansa po dolasku u kneževinu ukazala mu se nakom tri mjeseca kada je izradio plakat za međunarodno konjičko natjecanje.

"Svoje slike radim uglavnom u ulju i akrilu na platnu, a u posljednje vrijeme počeo sam raditi i plastike - objekte. Stil je moj osobni a mogao bih reći da ima u njemu mješavinu novog njemačkog ekspresionizma, francuskog realizma i elemenata hrvatskog naivnog slikarstva. Iz ovog posljednjeg radim recimo motive malih kućica mada moje slikanje ne ide u tom smjeru. No, u posljednje

vrijeme više radim na figurativnom apstraktizmu, eksperimentirajući na novim materijalima i pomalo mi postaju tjesne dvije dimenzije da bih se valjano izrazio." - predočava Vlado svoj rad.

Kad se umori od slikarskog pribora Vlado uzima olovku i piše poeziju motiviran sjećanjima na rodni kraj i seosko dvorište svoje bake koja je prva imala potpuno razumijevanje za njegove želje i snove. Više je puta upriličio male večeri poezije čitajući je na hrvatskom i njemačkom jeziku, jer, kako kaže, želio je da i stranci čuju i osjete melodičnost našeg jezika. Uskoro će mu iz tiska u Austriji izaći zbirka pjesama, također na oba jezika, a u predgovoru zbirke svoju riječ o Vladinoj poeziji rekli su dr. Wieslaw Piechocki, profesor romanskih jezika na Gimnaziji u Vaduzu i fra Šimun Čorić Šito.

Uza sve postignute uspjehe i priznanja za svoj rad Vlado nikada nije zaboravio svoju domovinu i uvijek je nastojao promicati njenu kulturu u svijetu. Čini to već i samim svojim imenom i isticanjem svoga porijekla. Sa predsjednikom Hrvatske udruge u Lichensteinu Stjepanom Novakom predao je tamošnjem premijeru dr. Maruo Fritzu dvije slike kao znak zahvalnosti za velikodušnu pomoć njegove vlade unesrećenom hrvatskom narodu. Vrlo je aktivno djelovao u Hrvatskoj katoličkoj misiji u švicarskom St. Gallenu. Svake godine ta misija priređuje tradicionalnu studentsku večer, a prilikom jedne od njih Vlado je postavio svoju izložbu sa devet platna poklonivši jednu od njih Fondu hrvatskih studenata.

Uistinu je mnogo zanimljivosti u životu i radu ovog mladog umjetnika koji neprestano ide naprijed kako u umjetničkom izražavanju tako i u promicanju svoje, a time i hrvatske umjetnosti. Želja mu je napraviti izložbu u Zagrebu, pa i u Bjelovaru, a u galeriji u Linchesteinu predstavljati hrvatske likovne umjetnike. S proljećem 1996. planira niz izložbi po Australiji kamo ga pozivaju članovi Kulturno-literarnog društva "August Šenoa" iz Melbournea.

Za svoje kratke posjete Bjelovaru susreo se sa mnogobrojnim prijateljima, primio ga je župan Bjelovarsko-bilogorski Željko Ledinski, a našao je i malo vremena za gostovanje u programu bjelovarskog radia.

Mirjana Štelcer
Snimio: Foto sudio "A"

GRADSKI MUZEJ

NOVOIMENOVANA PORADIT ĆE I NA N

**MUZEJ JE OSNOVAN JOŠ DAVNE I
TOJ RAZINI, MI IMAMO MOGUĆNOST
IMA ZAVIDNU MUZEOLŠKU RAZINU
ZA GRAĐANE BJELOVARA TAKO I ZA**

Za kormilom bjelovarskog Gradskog muzeja od početka kolovoza stoji novi ravnatelj. Po odluci Gradskog vijeća, dosadašnjeg ravnatelja, profesora Božidara Gerića, na tom je mjestu zamijenio profesor Goran Jakovljević, kustos arheološke zbirke. Hoće li se, i kakve promjene dogoditi u muzeju i muzejskom prostoru pokušali smo saznati od novoimenovanog ravnatelja, spremnog na otvoren i srdačan razgovor.

"Ovo je naime došlo, moglo bi se reći, u najnezgodnijem trenutku kada se muzejski program ne može bitno izmijeniti. Određeno je već financiranje rada i prema njemu sastavljeni i mogući planovi - postavljane izložbi i ostale aktivnosti. Prvo što se mora učiniti je rješavanje statutarnog pitanja muzeja, odrediti normativne akte i svakako postojeći program izvršiti u potpunosti. Tu je i izrada programa za slijedeću godinu što će biti završeno do konca studenog" - kaže profesor Jakovljević.

Možda je prerano govoriti o programu za slijedeću godinu, no možda li se ipak napomenuti ponešto?

"Pri 240-oj obljetnici grada muzej će biti jedan od glavnih nosioca (ako ne i jedini) aktivnosti. Težište obilježavanja bit će na povijesti Bjelovara, a kod priprema kontaktirat će se sa HAZU i mnogim drugim relevantnim institucijama. U svibnju je Svjetski dan muzeja koji ćemo nastojati što kvalitetnije ispuniti, a sigurno je i to da će Bjelovar biti domaćinom Međunarodnog znanstvenog skupa u organizaciji Hrvatskog arheološkog društva. Što se tiče ostalih programa o njima se u ovom času ne može mnogo reći, no muzej će prihvatiti sve kvalitetne ponude. Mišljenja sam da ne treba potencirati kvantitetu već kvalitetu, pa će prema tome možda u muzejskom prostoru biti manje događanja, ali zato na višoj umjetničkoj razini."

Sa kakvim susrećete na prvir

"Najteže je t mora početi od nu tor izrastao u prav nom ponudom i na loškoj razini. Probl nancije u vezi kojih program koji bi donositi određene dašnji rad, isplate c i sve ostalo financir bi se posjetiteljim naplatilo to onda r ponuda. Na to se prostorni problemi stara, derutna i toi vlaga iz podruma š lja. Podrum je prelošku zbirku koja se ma ne može u nječ aneks u Kačićevu p i kao takav čak opa i jedan od priora Nadalje nedostaje i ka, nema adekvatn restauratorskih rad fotodokumentacija, za obradu podata telefaksa..."

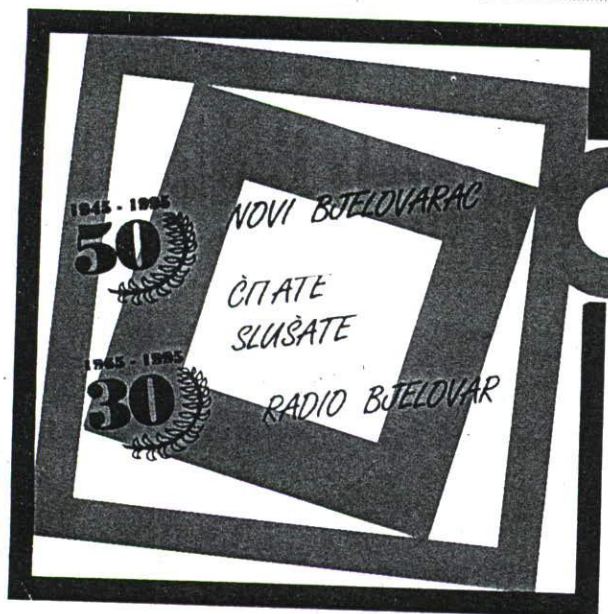
Dotaknuti pitanje krajnje bolno, a njih potrajalo. Ipak, već iznošenje mali pom mnogo rada, strpl vremena i uz prik pratnju malo pomal tajati boljka za bol zato opet u sadašnj ljetu 95-o u okviru k vorilo o zbivanjima muzejskom atriju. K njim i ljetu, a malo od mnogo najavljen

Bilo je riječi o u jektu u atriju u c Bjelovarčanima bili ti, priredbe i slični s išta od toga ostvariti prode?

"Atrij je građevir man za korištenje, njemu će se održe scenskih programa. ja u zemlji, a i onemogućile su sadržaje. Što se t ponude u njemu tu učiniti. Prateći obj česti su uz muzejsk tom oni moraju biti r takvog prostora što ki broj čimbenika. mamo mogućnosti d taj način, pa prer potrebno da doz nastane još jedna u

Bjelovarska banka d. d. - banka vašeg povjerenja

Novi **pjelovarac**

bjelovarsko-bilogorski tjednik
godina IV. 17. kolovoza 1995.
broj 33 cijena 4 KUNE

KULTURA: Vlado
Franjević, slikar i pjesnik
Hrvatska je uvijek prva
str. 8

arting PODUZEĆE ZA PROJEKTIRANJE, INŽENJERING
I TRGOVINU d. o. o. BJELOVAR

43000 BJELOVAR, Strossmayerova 4,
Tel. & Fax: 043/241-226, Tel. 043/241-471

**PODIGNUTA OPTUŽNICA PROTIV 35 OSOBA
ZBOG KRIVIČNIH DJELA PROTIV ČOVJEČNOSTI
I MEĐUNARODNOG PRAVA**

Str. 2

**AUSTRIJSKI KANCELAR
POZDRAVIO BJELOVARCE**

REAGIRANJA

VLADO FRANJEVIĆ U POVODU ČLANKA
»OBNAVLJA SE SPOMEN-KRIŽ«

Kič u nizu

U »Večernjem listu«, subotnje izdanje (14. listopada 1995.), u rubrici Kultura, pod naslovom »Obnavlja se spomen-križ«, objavljen je kratak tekst koji je potpisao gospodin Franjo Jagatić, dopisnik Večernjeg lista iz Cazme.

U tekstu piše da se konačno restaurira niz sakralnih spomenika na području općine Čazma, a posljednji biser da je restauriranje spomen-križa u Ulici sv. Andrije u Čazmi, koji restaurira mladi akademski slikar Franjo Matešin. Smatram da je taj i takav način restauriranja kulturnih spomenika, najblaže rečeno, još

jedan kič u nizu koji su se dogodili tom malom moslavačkom mjestu. Dakle, svašta. I ako još smijem, kao ljubitelj lijepoga i kao onaj koji je odrastao u Čazmi i koji uvijek rado u nju svrta, koji svojim javnim nastupima u inozemstvu zapisuje u informativne medije i njeno ime, ako smijem zamoliti gospodu koja upravlja da ono malo središte Čazme ne čine više onako ružnim, a vrlo bi se lako dalo srediti renovirajući one dvije stare poveće kuće u kojima bi trebali biti muzej, galerija, prostor za manje koncerte i literarne večeri, knjižnica i sl.

DRV »HRVATSKI
DOMOBAN«

U povodu, ne vašom krivnjom, neistinitih informacija objavljenih u vašem cijenjenom listu od 7. 10. 95., str. 50., »Zajedno u ratu, zajedno u miru«, molimo da radi znanja i ravnanja javnosti, objavite istinite činjenice kako slijedi:

1. Nemamo ništa protiv da se svatko udružuje s kime želi, ali imamo protiv ako nas se s nekim udružuje bez našeg znanja i suglasnosti. Tako nas se u prikazanoj shemi stavlja u »Koordinaciju Udruga nastalih nakon II. svjetskog rata«, što, naravno, nije točno.

Za one koji to zaista nisu znali, ili ne znaju, ili su možda već »zaboravili«, moramo reći:

Mi tada nismo nastali nego, na žalost, nestali. Nestali smo po znanim i neznanim jamama, logorima, robjarnicama i progonstvu.

2. Nastavak dezinformacije nalazi se u vašem listu od 20. 10. 95., str. 8., u rubrici Telex vijesti pod naslovom »Koordinacija udruga branitelja«.

Citiramo sporni dio objavljenih informacije: »...domobranska zastavnička škola, Udruženja veterana 'Hrvatski Domobran', Savez antifašističkih boraca i Hrvatski ratni veterani, od jučer su povezani u Koordinaciju udruga nastalih nakon Drugog svjetskog rata.«

2.1 Ponavlja se neistina iz točke 1.

2.2 Ne postoji nikakva udruga pod nazivom »Domobranska zastavnička škola«. Pretpostavljamo da se to odnosi na mali klub preživjelih časnika i pripadnika navedene škole, registriran pod nazivom »Klub 242«.

2.3 Točno je da je naš

ODGOVOR IZ HPT-a NA ČLANAK O PODACIMA U SLUŽBI 988 - »RAČUNALO BEZ MEMORIJE«

Pod prezimenom vlasnika

U »Večernjem listu« od 23. listopada 1995. objavljen je članak pod naslovom »B. F. iz Zagreba o podacima u službi 988 HPT-a - Računalo bez memorije«. U članku se gospođa Biserka Frandolić žali na način na koji je HPT registrirao njezinu tvrtku u telefonskom imeniku i u Službi 988. Naime, tvrtka je registrirana pod nazivom djelatnosti - Autoservisi, te građanin koji traži broj telefona tvrtke mora navesti naziv djelatnosti. Zbog toga se više puta dogodilo, kako navodi vlasnica tvrtke, da zainteresirani građani nisu dobili traženi podatak. Navodeći koliko joj je vremena trebalo da od jednog operatera HPT-

• Svi obrti vode se u bazi podataka HPT-a pod prezimenom vlasnika i pod osnovnom djelatnošću kojoj pripadaju, a pod nazivom se vode samo poduzeća

a sazna da je nužno znati šifru djelatnosti da bi se dobio broj telefona tvrtke, vlasnica zaključuje: »Ako baš mora biti po branšama, kako su si to utvili u HPT-u, obvezno je i primarno da tvrtka bude svrstana najprije po abecedi, pa tek onda uz napatuk vidi pod... - djelatnošću.«

Zao nam je što vlasnica tvrtke nije zadovoljna našim načinom registriranja njezina obrta, no mi smo nastojali svrstati obrte po postojećim, prepoznatljivim kategorijama, smatrajući da će upravo

ovakvo svrstavanje olakšati zainteresiranim građanima da pronađu željeni podatak. Jer, u krajnjem slučaju, u nazivu tvrtke ne mora se prepoznati i djelatnost tvrtke, pa sam naziv uvršten u telefonske imenike i baze podataka po abecedi ne bi morao govoriti korisniku ništa o toj tvrtki.

Isto tako želimo pojasniti da se svi obrti vode u bazi podataka HPT-a pod prezimenom vlasnika i pod osnovnom djelatnošću kojoj pripadaju, a pod nazivom se vode samo poduzeća.

RENATA ČIČEK IZ ZAGREBA O VOŽNJI
AUTOBUSOM

Dan pješaćenja

Povod je ovom pismu događaj koji se zbio u subotu, 14. listopada 1995., na redovitoj autobusnoj liniji Zagreb - Jertovec (polazak iz Zagreba u 8 sati) kada je nas nekolicinu putnika poznato hrvatsko poduzeće X, nakon što smo uredno platili putne karte, ostavilo nasred ceste i usred magle u zagorskom selu Beloslavec.

U autobus sam ušla u Sesvetama i kupila kartu do Jertovca. Nakon normalne vožnje, vozilo se zaustavlja kod prometnog ureda u Sv. Ivanu Zelini i mi putnici prisluskujemo što govori prometni otpremnik vozaču:

»Cesta je zatvorena jer se održava rel. Ti idi u Beloslavec, pričekaj vrijeme i vrati se natrag.« Nama koji smo zbunjeno sjedili u autobusu nitko se nije obratio. Stigavši u Beloslavec, gospodin za upravljačem nonšalantno je otvorio vrata i rekao da on dalje ne ide jer je cesta zatvorena zbog relja. Na moje pitanje kako ćemo mi do Jertovca, odgovorio je: »Je, ja ne znam.« Budući da je cesta bila zatvorena, nije bilo koristi od objašnjavanja te nam nije ostalo ništa drugo no krenuti pješice usprkos uredno plaćenim kartama. Možda je X na taj način želio obilježiti 15. listopada, Svjetski dan pješaćenja.

U svim civiliziranim zemljama, kada kupite putnu kartu, vi zapravo sklapate ugovor. Ugovorne strane obvezuju se na određene radnje (u ovom slučaju X se obvezao da će pružiti uslugu prijevoza od Sesveta do Jertovca, a putnici plaćaju kartu). Ugovor za sobom povlači neka prava, ali i obveze.

predstavnik, zajedno s predstavnikom Društva »Hrvatski Domobran«, a na poziv Udruge hrvatskih veterana Domovinskog rata, bio prisutan na informativnom sastanku 19. 10. 95. Ne točno je, međutim, da su se naši predstavnici na bilo koji način očitovali ili izjasnili o pristupanju navedenoj Koordinaciji.

To jednostavno nisu niti mogli, jer za takvu odluku nisu imali nikakvu punomoć članstva. Zadatak im je bio da prisustvuju, saslušaju o čemu je riječ, tko je stvarni osnivač zamišljene Koordinacije, u čije se ime osniva, te da o svemu tome podnesu izvještaj. I ništa više!

I da završimo. Nismo nastali nakon II. svjetskog rata već u novoj državi Hrvatskoj, s čijom je slobodom i nama vraćena sloboda i

ljudsko dostojanstvo. Za tu smo slobodu zahvalni svima koji su joj na bilo koji način pridonijeli.

Ipak, s obzirom na našu vojničku prošlost, najviše i neizmjereno zahvaljujemo našim hrabrim ratnicima, a posebno poginulima i ranjenima čije žrtve nadasve častimo i s punim štovanjem slavimo!

Od ove naše Hrvatske ne tražimo ništa! Za sve progone, poniženja i patnje te za sve naše pobijene, tražimo samo iskreno ljudsko poštovanje. To samo od onih koji to zaista mogu učiniti.

Sve što je naša generacija žrtvovala doprinos je i dar Slobodi naše Domovine!

Preživjeli od 1945. do 1990. i još živi pripadnici nekadašnje - čast nam je - »Domobranske zastavničke škole« i DRV »Hrvatski domobran«.

PODLISTAK

Piše Drago Migić

8

Dosje za kroniku okupacije Cavtata i Konavala

Večernji
list

HDZ JE ...	IZRADE- NO OD MRAMORA	JELOVO DRVO (MNOŽ.)	GRAD U FRAN- CUSKOJ	POLJSKI SATIRI- ČAR, STA- NISLAW JERZY	RODITELJ
HRABRO.					